

Offentliggjort d. 29. oktober 2016

Privates skattefradrag for tab på tilgodehavender[©]

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Reglerne om personers fradragsret for tab på fordringer har i en årrække været uklare. Siden 2010 har personer haft skattefradrag for tab på udlån, herunder tab på private udlån til venner, tab på bankindeståender m.v. Men hvad gælder for tab, når et flyselskab går konkurs, og den forudbetalte billet bliver værdiløs?

En ny afgørelse fra Landsskatteretten afklarer flere tvivlsspørgsmål, men indebærer også, at fradragsret for tab i en del tilfælde reelt er udelukket.

Privatpersoners tab på tilgodehavender har de senere år givet anledning til stor tvivl.

Fra forskellig side har været fremført meget forskellige synspunkter om, hvordan de gældende regler skal forstås, og hvad de indebærer.

Med Landsskatterettens kendelse af 15. september 2016, som Skat fornylig har valgt at offentliggøre på Skat's hjemmeside, er myndighederne kommet et skridt nærmere på en afklaring af disse problemstillinger.

Privatpersoners tilgodehavender

Spørgsmålet om tab på tilgodehavender drejer sig primært om tilfælde, hvor en skatteyder har fået et tilgodehavende mod en anden person, f.eks. på grundlag af et pengeudlån til en ven eller et indlån i et pengeinstitut. Viser det siden, at vennen ikke kan betale

Offentliggjort d. 29. oktober 2016

lånet tilbage, eller pengeinstituttet går konkurs, står skatteyderen tilbage med et tab på tilgodehavendet.

Et tilgodehavende kan også dreje sig om et krav på, hvad der i juraen betegnes som en ”realydelse”, f.eks. et krav mod et flyselskab på at få leveret en flyrejse ved køb af en flybillet, eller et krav på at få leveret og monteret nye vinduer i parcelhuset ved forudbetaling i henhold til en aftale med en tømrer herom. Tilgodehavendet kan også opstå på anden måde, f.eks. på grundlag af en ansvarspådragende eller retsstridig adfærd, som det er tilfældet for et krav mod indbrudstyven på tilbagelevering af stjalne indbogenstande.

Fradrag for tab på fordringer drejer sig om de skattemæssige konsekvenser, hvor skatteyderen lider et tab på et sådant tilgodehavende. Eller med andre ord: Er der skattemæssigt fradrag for tab på et udlån til en nevø, hvis nevøen ikke kan betale tilbage? Og hvad gælder for tab ved forudbetaling af en flybillet, hvis flyselskabet ikke kan levere rejsen som følge af konkurs?

Tab og gevinst på fordringer

Helt tilbage fra begyndelsen af det forrige århundrede skulle privatpersoner som det meget klare udgangspunkt ikke beskattes af en gevinst på en fordring. Omvendt var der ikke fradragsret for tab på en fordring.

Fra 1985 blev privatpersoner skattepligtige af gevinst og fik fradragsret for tab på pengefordringer i udenlandsk valuta.

Denne retsstilling blev ved et lovindgreb i januar 2010 ændret med virkning fra 27. januar 2010, således at privatpersoner nu også skulle beskattes af gevinst og havde fradragsret for tab på pengefordringer i danske kroner erhvervet d. 27. januar 2010 eller senere.

Udgangspunktet var således herefter dette, at personer kunne fratække tab på fordringer, hvad enten der var tale om fordringer opstået som led i næring, eller om der var tale om et rent privat udlån. En særlig ”værnsregel” skal dog hindre en udnyttelse af fradragsretten vedrørende udlån til nærtstående. Værnsreglen medfører, at der ikke er fra-

Offentliggjort d. 29. oktober 2016

dragsret for tab på tilgodehavender hos en ægtefælle, forældre og bedsteforældre samt børn og børnebørn og disses ægtefæller eller dødsboer efter de nævnte personer. På samme vis er der ikke fradragsret for tab på tilgodehavender mod selskaber, hvor skatteyderen er hovedaktionær.

Hvad er omfattet af skattereglerne?

Den såkaldte kursgevinstlov, der regulerer beskatningen af gevinst og tab på fordringer og gæld, omfatter - af relevans i denne sammenhæng - ”*gevinst og tab ved afståelse eller indfrielse af pengefordringer herunder obligationer, pantebreve og gældsbreve*”.

Et kurstab opgøres som udgangspunkt som forskellen mellem anskaffelsessummen og afståelsessummen. Som anskaffelsessum anvendes kursværdien på erhvervelsestidspunktet, medmindre skatteyderen kan dokumentere at have erhvervet fordringen for et højere beløb.

Tab på andre fordringer

Efter lovændringen i 2010 blev i praksis rejst spørgsmålet om fradragsret for tab på fordringer, der oprindeligt var opstået som en fordring på en ”realydelse”, men som efterfølgende blev til en pengefordring.

Spørgsmålet forelå bl.a. i forbindelse med en pilotstuderendes tab ved forudbetalinger for undervisning på en pilotskole, som gik konkurs og derfor ikke kunne levere den forudbetalte undervisning.

Skatterådet konkluderede i denne sag i slutningen af 2011, at den pilotstuderende havde fradragsret for den del af forudbetalingen, som skolen ikke havde leveret undervisning for.

Med afsæt i denne sag tilkendegav Skat i forbindelse med Cimber Sterlings konkurs det følgende år, at flyselskabets passagerer ud fra tilsvarende synspunkter havde fradragsret for tab på forudbetalte flybilletter, hvor flyselskabet som følge af konkursen ikke leverede rejsen.

Offentliggjort d. 29. oktober 2016

Sidenhen rejste flere skatteydere spørgsmålet om fradragsret for tab opstået i andre forskellige sammenhænge, bl.a. tab ved forudbetaling af entreprisesummen på byggearbejder, der siden viste sig mangelfulde, tab ved forskellige former for svindel, herunder internetsvindel m.v.

Kendetegnende for disse sager har været, at skatteyderen oprindeligt havde et tilgodehavende på en realydelse, dvs. et krav på at få leveret f.eks. undervisning, en flyrejse, en håndværkerydelse eller en vare købt og forudbetalt på nettet etc. Da den aftalte ydelse ikke blev leveret, led skatteyderen et tab, som han nu ønskede fradragsret for.

Med henvisning til en række - mere eller mindre holdbare synspunkter - har Skatterådet i flere af disse sager i foråret 2016 afvist skattemæssig fradragsret for disse tab, som Skatterådet ikke anså for omfattet af lovreglerne om fradragsret for tab på et tilgodehavende.

Skat udsendte kort tid efter en intern instruks - et såkaldt styresignal - til Skat's medarbejdere om håndteringen af denne type sager. Instruksen har været genstand for en del kritik, og lader meget tilbage at ønske, jf. artiklen på nettet "Frdrag for tab på fordringer udenfor erhverv - samspil mellem kursgevinstloven."

En ny afgørelse fra Landsskatteretten

Landsskatteretten har nu fået forelagt problemstillingen i en konkret sag, som Landsskatteretten tog stilling til ved en afgørelse fra 15. september 2016.

Sagen drejede sig i sin enkelthed om, hvorvidt en skatteyder havde skattemæssigt fradrag for tab i forbindelse med et mislykket tømrerarbejde på skatteyderens privatbolig. Skatteyderen havde anlagt sag mod tømreren og fået medhold i, at tømreren skyldte skatteyderen 1,3 mio. kr. Men da skatteyderen søgte at inddrive sit tilgodehavende gennem fogedretten, oplyste tømreren, at han var insolvent. Det lykkedes derfor ikke skatteyderen at opnå betaling, og hun led derfor et tab på sit tilgodehavende.

Offentliggjort d. 29. oktober 2016

Skatteyderen forespurgte herefter Skatterådet, om hun havde skattemæssig fradragsret for tabet på de 1,3 mio. kr.

Skatterådets afgørelse

Skatterådet oplyste her, at der som udgangspunkt ikke var fradragsret for nogen del af beløbet på de 1,3 mio. kr. Dette gjaldt, uanset om beløbet vedrørte håndværkerydelser, der var forudbetalt, men ikke leveret, eller om beløbet havde karakter af en erstatning som følge af mangelfulde håndværkerydelser. Baggrunden var, at der i begge tilfælde i sidste ende var tale om forhold, som vedrørte skatteyderens private formue. Og i så fald er tab som udgangspunkt ikke fradragsberettiget.

Skatteyderen fik dog alligevel fradragsret for et beløb på godt 300.000 kr. Det skyldtes, at skattemyndighederne dels i forbindelse med sagen om den pilotstuderendes forudbetaling for undervisning på pilotskolen og dels i forbindelse med sagen om flyrejsendes tab på forudbetalte flybilletter hos Cimber Sterling havde oplyst, at der var fradragsret i disse tilfælde. På denne baggrund anerkendte Skatterådet i den nu foreliggende sag, at skatteyderen havde været omfattet af en fast praksis hos Skat om fradragsret. Herefter fik skatteyderen som nævnt fradrag for godt 300.000 kr. af de 1,3 mio. kr.

Denne praksis er efterfølgende blevet ophævet.

Landsskatterettens kendelse

Skatteyderen var ikke tilfreds med Skatterådets afgørelse og påklagede derfor afgørelsen til Landsskatteretten. Ved Landsskatteretten blev resultat dog ikke bedre for skatteyderen, men faktisk dårligere, da Landsskatteretten afviste fradragsret for tabet i sin helhed.

Landsskatteretten begrundelse for resultatet var imidlertid markant forskellig fra og langt mere logisk end Skatterådets begrundelse. Afgørelsen kan få stor fremadrettet betydning for praksis på området.

Landsskatteretten konstaterede *for det første*, at der på det tidspunkt, hvor der sker misligholdelse af fordringen på den ydelse, som en skatteyder har indgået aftale om, etableres en pengefordring omfattet af kursgevinstloven. Eller med andre ord: Når flyselskabet

Offentliggjort d. 29. oktober 2016

ikke leverer rejsen, eller tømreren ikke leverer det aftalte håndværksarbejde, ændrer fordringen karakter. Køberens fordring ændres fra en fordring på en konkret ydelse, f.eks. flyrejsen eller tømrerarbejdet, til en fordring på et pengebeløb – og denne pengefordring er omfattet af kursgevinstlovens regler med deraf følgende ret til fradrag.

Denne konstatering er væsentlig, da Skat hidtil har anlagt det synspunkt, at der på intet tidspunkt er tale om en fordring omfattet af kursgevinstloven.

Landsskatteretten konstaterede dernæst, at anskaffelsessummen for pengefordringen skulle fastsættes til fordringens kursværdi på misligholdelsestidspunktet. I den konkrete sag var kursværdien af skatteyderens fordring mod tømreren på misligholdelsestidspunkt efter Landsskatterettens opfattelse 0 kr. Skatteyderen havde derfor ikke lidt et fradragsberettiget tab på pengefordringen.

Disse præmisser fører omvendt til, at havde værdien af skatteyderens fordring mod tømreren f.eks. været kurs 40 på misligholdelsestidspunktet, men er kursværdien siden faldet til 0, ville skatteyderen have haft et skattemæssigt fradrag for et tab på fordringen på 40 kurspoint.

Landsskatteretten har dermed underkendt Skatterådets synspunkter i de sager, der blev afgjort tidligere på året, ligesom Landsskatteretten efter min vurdering har tilsidesat det omtalte styresignal.

— o —